



---

## ELFOGADOTT SZÖVEGEK

---

### P8\_TA(2017)0063

#### **Az Európa a polgárokért program végrehajtása**

**Az Európai Parlament 2017. március 2-i állásfoglalása a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó „Európa a polgárokért” program létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i 390/2014/EU tanácsi rendelet végrehajtásáról (2015/2329(INI))**

*Az Európai Parlament,*

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 10. és 11. cikkére, amelyek szerint „minden polgárnak joga van ahhoz, hogy részt vegyen az Unió demokratikus életében”, és „az intézmények a megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a polgárok és az érdekképviselői szervezetek az Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák”, továbbá „az érdekképviselői szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartanak fenn”,
- tekintettel a nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepéről szóló 1. jegyzőkönyvre,
- tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre,
- tekintettel a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó „Európa a polgárokért” program létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i 390/2014/EU tanácsi rendeletre<sup>1</sup>,
- tekintettel az EU alapvető értékeinek előmozdítása során a kultúrák közötti párbeszéd, a kulturális sokszínűség és az oktatás által játszott szerepről szóló, 2016. január 19-i állásfoglalására<sup>2</sup>,
- tekintettel a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó „Európa a polgárokért” program végrehajtásáról, eredményeiről és átfogó értékeléséről szóló, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett bizottsági jelentésre (COM(2015)0652),
- tekintettel eljárási szabályzatának 52. cikkére, továbbá az Elnökök Értekezlete saját kezdeményezésű jelentések készítésére vonatkozó engedélyezési eljárásról szóló,

---

<sup>1</sup> HL L 115., 2014.4.17., 3. o.

<sup>2</sup> Elfogadott szövegek, P8\_TA(2016)0005.

2002. december 12-i határozata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára, valamint 3. mellékletére,

- tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság, valamint az Alkotmányügyi Bizottság véleményére (A8-0017/2017),
- A. mivel az „Európa a polgárokért” program egy egyedülálló és rendkívül szimbolikus program, amely a civil társadalomban folyó vita meghallgatásának gyakorlatáról szól, ösztönzi az európai projektekről, annak történelméről és az azt előmozdító mozgalmakról és eszmékről való kritikus gondolkodást, segíti az uniós döntéshozatali folyamat jobb ismeretét és javítja az uniós szintű polgári és demokratikus részvétel feltételeit;
- B. mivel az „Európa a polgárokért” program célja, hogy megerősítse az európai polgárság és hovatartozás érzését, erősítse a szolidaritást, a kölcsönös toleranciát és tiszteletet, hozzájáruljon az Európai Unió, eredete és fejlődése, értékei, intézményei és kompetenciái jobb megértéséhez, és előmozdítsa az uniós polgárok közti aktív párbeszédet; mivel a program körébe tartozó tevékenységek a polgárság területéhez tartozó informális, egész életen át tartó oktatás részeként tekinthetők;
- C. mivel az „Európa a polgárokért” program vonatkozásában meghirdetett „polgáronként egy euro” kampány célja, hogy erőteljes szimbolikus üzenetet küldjön az európai polgárok hangjának meghallgatásáról;
- D. mivel az euroszkepticizmus jelenleg tapasztalható erősödése – amelyet az is alátámaszt, hogy európaellenes erők kétséget támasztanak az európai projekt létjogosultságát illetően, és amely nemrég a Brexit melletti szavazatok győzelmében csúcsosodott ki – kiemeli az ilyen típusú programok jelentőségét, és megerősíti annak szükségességét, hogy előmozdítsuk a közös európai identitásérzés kialakulását, elgondolkozzunk az Európai Unió hitelvesztésének okain, bátorítsuk a civil szerepvállalást, érdemi vitát kezdeményezzünk az európai értékekről – melynek ki kell terjednie az egész civil társadalomra és magukra az intézményekre – és indítsunk az uniós intézmények működéséről szóló oktatási kampányt, az EU-hoz tartozással járó lehetőségek hangsúlyozása mellett;
- E. mivel egy ország uniós csatlakozását megelőzően alapos, az adott országban mindenre kiterjedő felkészülésre van szükség a történelmi kérdések, a múlttal való megbékélés és a polgárok társadalmi életben való tevékeny részvételének biztosítása vonatkozásában;
- F. mivel az EUSZ 11. cikkével összhangban az uniós intézmények kötelesek lehetőséget adni a polgároknak és az őket képviselő egyesületeknek, hogy nyilvánosan eszmét cseréljenek az Unió működésének összes területén; mivel ez a rendelkezés azt is tartalmazza, hogy az uniós intézmények kötelesek nyitott, átlátható és rendszeres párbeszédet folytatni a civil társadalommal, a Bizottság pedig köteles széles körű konzultációt folytatni valamennyi érdekelt féllel;
- G. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikke meghatározza, mi az uniós polgárság alapstátusza, és részletezi az ehhez kapcsolódó jogokat, és mivel annak, hogy az állampolgárok teljes mértékben élvezhessék ezeket

a jogokat, fontos előfeltétele, hogy a polgárok jobban ismerjék az Európai Uniót és értékeit;

- H. mivel az aktív polgárság, a polgárok oktatása és a kultúrák közötti párbeszéd kulcsfontosságúak ahhoz, hogy nyílt, inkluzív és ellenálló társadalmakat építsünk;
- I. mivel a jelenlegi program az EUMSZ 352. cikkén alapul, amely a Parlamentnek kizárólag állásfoglalási jogot biztosított az egyetértési eljárásban, és amelyet a Parlament hevesen ellenzett, amikor a Bizottság benyújtotta a javaslatot, mivel ez határozottan ellentmond a program demokratikus természetének;
- J. mivel a Bizottság által végzett utólagos értékelés igazolta a program céljainak relevanciáját, és azt, hogy mivel a program elkülönül más programoktól hatókörét, céljait, tevékenységeit és célcsoportjait illetően, olyan kezdeményezéseket tett lehetővé, amelyek más módon nem kaptak volna anyagi támogatást;
- K. mivel a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások költségvetési megszorításokat eredményeztek, és így az „Európa a polgárokért” program pénzügyi kerete is körülbelül 29,5 millió euróval csökkent, és mivel a programra elkülönített 185,47 millió eurós pénzügyi keret a többéves pénzügyi keretnek mindössze 0,0171%-át teszi ki;
- L. mivel megfigyelték, hogy a tagállamok hajlamosak kivonni magukat e projektek társfinanszírozása alól, és hogy a helyi önkormányzatok nehéz helyzetben találják magukat, amikor magas társfinanszírozási arányú európai projektekről van szó;
- M. mivel a pénzügyi keret csökkenése következtében a 2014-ben finanszírozható projektek száma közel 25%-kal kevesebb volt az előző programhoz képest;
- N. mivel a nem formális és informális tanulás, az önkéntesség, a sport, a művészetek és a kultúra számos lehetőséget nyújtanak az állampolgári nevelésre és az aktív polgárságra;
- O. mivel az átfedések megszüntetése és a program hatásának erősítése érdekében további szinergiákra van szükség egyéb programokkal és jobb kommunikációra a többi főigazgatósággal;
- P. mivel a meglévő nemzetközi testvérvárosi kapcsolatok (testvérvárosi program – városokat tömörítő hálózatok) bizonyított értéket képviselnek, mivel erősítik a polgárok közötti kölcsönös megértést és előmozdítják a barátságot és az együttműködést;

### ***Fő következtetések***

- 1. hangsúlyozza, hogy az egyetlen, teljes mértékben az európai állampolgárságnak szentelt program, vagyis az „Európa a polgárokért” program finanszírozására rendelkezésre álló teljes keret (185,47 millió EUR) eltöprel az egyéb oktatási és kulturális programok költségvetéséhez képest (pl. Kreatív Európa: 1,46 milliárd EUR; Erasmus: 14,7 milliárd EUR), aminek eredményeképpen a pályázók csalódnak elvárásaikban;

2. üdvözli, hogy a jelek szerint az új finanszírozási ciklus első két évében az „Európa a polgárokért” program – amelynek célja az uniós intézmények és az európai polgárok közti távolság megszüntetése – jól működik, egyre növekvő számú kérelmezővel, magas minőségű projektekkel és a projektek megfelelő végrehajtásával;
3. elismeri, hogy a program sikeres végrehajtásának fő akadály a pénzügyi juttatások elégtelensége, és sajnálatát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a program költségvetését a 2014–2020-ra szóló többéves pénzügyi keret alapján 13,7%-kal csökkentették, ami a finanszírozható programok számának jelentős visszaeséséhez vezet, és azt jelenti, hogy nem lehet eleget tenni az egyre növekvő igényeknek, ami frusztrációt kelt az értékes projektekkel pályázó jelöltek körében;
4. megjegyzi, hogy a költségvetési megszorítások miatt a finanszírozható projektek teljes száma túl kicsi ahhoz, hogy a program elérhesse ambiciózus céljait, és hogy 2015-ben az európai emlékezettel és a civil társadalommal foglalkozó projekteknek mindössze 6%-át lehetett finanszírozni, ami nagyon kevés a Kreatív Európa program eredményeihez képest, ugyanerre az évre vonatkozóan (19,64% a Kultúra és 45,6% a MEDIA esetében); jelzi, hogy az „Európa a polgárokért” program e két programterületének finanszírozását a program ambícióival összhangban jelentősen növelni kellene;
5. elismeri az egész Unióra kiterjedő testvérváros-projektek sikerét, és kéri a tagállamokat, hogy ösztönözzék az önkormányzatok közötti programot és könnyítsék meg az együttműködést;
6. üdvözli, hogy a Bizottság elindította az „Európa a polgárokért” program hírlevelét és a finanszírozott projektekkel kapcsolatos adatbázist;
7. felhívja a figyelmet arra, hogy az „Európa a polgárokért” program nemzeti kapcsolattartó pontjainak fontos szerepük van az információk terjesztésében és abban, hogy támogatást és útmutatást nyújtsanak a potenciális jelentkezőknek (különösen azoknak, akik első alkalommal pályáznak a célországokból), valamint a helyi és regionális kormányzatok európai és országos szövetségeinek és civil társadalmi szervezeteknek;
8. üdvözli a program által képviselt multidiszciplináris megközelítést, az átlátható és egyszerű pályázati űrlapot és jelentéstételi követelményeket, valamint a konkrét tevékenységekre fordított kiemelt figyelmet;
9. üdvözli, hogy a program két programterületére – „Európai emlékezet” és „Demokratikus szerepvállalás és polgári részvétel” – meghatározott prioritások, amelyeket korábban évente módosítottak, innentől fogva többéves hatályúak, és a program egész hátralévő időszakára (2016–2020) érvényesek maradnak;
10. elismeri, hogy a program hatása arányait tekintve magas, amit az is mutat, hogy a becslések szerint 2015-ben a kiválasztott 408 projektben 1 100 000 fő vett részt; úgy véli, hogy a pályázatok magas száma – 2014-ben 2 087, 2015-ben pedig 2 791 – és a projektek minősége a program iránti nagyfokú érdeklődésről és arról tanúskodik, hogy több emberi és pénzügyi erőforrást kell a programnak szentelni ahhoz, hogy növelni lehessen a támogatott projektek számát;

## *Ajánlások*

### *A végrehajtás jogi szempontjai*

11. javasolja, hogy az „Európa a polgárokért” program következő kiadását úgy fogadják el, hogy annak jogalapja lehetővé tegye a Parlament számára, hogy társjogalkotóként vegyen részt a program elfogadásában, a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően, a Tanáccsal egyenrangú félként; bátorítja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra, milyen lehetséges megoldások vannak e cél elérésére;

### *A végrehajtás pénzügyi szempontja*

12. véleménye szerint minőségi projekteket utasítottak vissza az „Európa a polgárokért” program megfelelő finanszírozásának hiánya miatt, például az európai emlékezettel és a civil társadalommal foglalkozó projekteket (6%-os sikerességi arány a Kreatív Európa program Kultúra és MEDIA területeinek 19,64%-os, illetve 45,6%-os sikerességi arányával szemben); tekintettel arra a meghatározó szerepre, amelyet e program a polgároknak az Unió demokratikus életében való részvétele előfeltételeként tölt be, úgy véli, hogy ahhoz, hogy a finanszírozott projektek aránya elérje a célul kitűzött magasabb értéket, jelentősen növelni kellene a jelenlegi költségvetést; ezért felszólítja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy a következő többéves pénzügyi keret kialakításánál fontolják meg egy körülbelül 500 millió eurós teljes költségvetés biztosítását az „Európa a polgárokért” program számára, ami polgáronként csak 1 EUR-t jelent;
13. elismeri az európai polgári kezdeményezés és az „Európa a polgárokért program” (EaP) arra vonatkozó közös célját és a köztük lévő lehetséges szinergiákat, hogy lehetővé tegyék a polgárok számára az uniós politikák kialakításában való közvetlen részvételt; ennek ellenére annak biztosítására szólítja fel a Bizottságot, hogy az európai polgári kezdeményezést ne az EaP korlátozott költségvetéséből finanszírozzák, ahogyan az jelenleg történik, és sürgeti a tagállamokat, hogy vállaljanak nagyobb szerepet mindkét program pénzügyi támogatásában;
14. megjegyzi, hogy az átalányösszegeken alapuló rendszernek figyelembe kellene vennie az Európai Unión belüli árkülönbségeket, az egyes tagállamokra jellemző megélhetési költségeknek megfelelően; javasolja a rendszer újragondolását és az előfinanszírozás csökkentését a finanszírozott projektek fenntarthatóságának biztosítása, továbbá annak érdekében, hogy jobb támogatást lehessen biztosítani a helyi közigazgatási intézmények és a távolabbi szervezetek együttműködéséhez, különösen a korlátozott pénzügyi kapacitással rendelkező kisebb szervezetek és a speciális igényű résztvevők bevonásának elősegítése érdekében;
15. kéri a Bizottságot és az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséget (EACEA), hogy rendszeresen mérjék fel, milyen hatást gyakoroltak különböző költségvetési intézkedések a pályázókra és a lehetséges sikeres pályázókra; kéri különösen annak értékelését, hogy az előfinanszírozás arányának 2015. évi csökkentése (projektek esetében 50%-ról 40%-ra, illetve a működési támogatások és a nemzeti kapcsolattartó pontok esetében 80%-ról 50%-ra), amit a kifizetési előirányzatok rendkívül alacsony szintje tett szükségessé, továbbá a társfinanszírozás szükségessége, valamint az, hogy egyforma feltételek kerültek alkalmazásra, függetlenül a tényleges megélhetési költségektől és a földrajzi

távolságtól, hátrányos helyzetbe hozott-e/ hoz-e bizonyos típusú szervezeteket és bizonyos tagállamokat; kéri továbbá olyan további stratégiák kidolgozását, amelyek a polgárokhoz közelebb hozzák az európai intézményeket, továbbá hatékonyabban tájékoztatják a polgárokat a különböző uniós szakpolitikákról;

16. megjegyzi, hogy egy további paramétert kell bevezetni az átalányösszegeken alapuló rendszerbe, hogy a speciális szükségletű személyek igényeit hatékonyabban lehessen kielégíteni, hiszen sokkal több személyzetre, és gyakran kiegészítő intézkedésekre – és ezek magasabb költségekkel járnak – van szükség ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára lehetővé tegyék a részvételt;
17. hangsúlyozza, hogy a működési támogatások függetlenséget garantálnak a kedvezményezettek számára (pl. szakértői csoportok), és lehetőséget nyújtanak a hosszú távú tervezésre a jövőképpel összefüggő tevékenységek megvalósítása és a szakmai tapasztalat gazdagítása érdekében; javasolja, hogy konkrét kritériumok, jelzőszámok és éves jelentés segítségével kövessék nyomon, hogy hol tartanak a kitűzött cél felé vezető úton, és hogy biztosítsák, hogy ezek a finanszírozási programok ne vezessenek ahhoz, hogy a kedvezményezett a Bizottságtól függjön;
18. felhívja a Bizottságot és az EACEA-t, hogy nyilvánosan számoljon el a „Horizontális fellépés – Valorizáció – Projekteredmények elemzése, terjesztése és felhasználása” című harmadik programterület keretében felmerült kiadásokkal;
19. kéri a Bizottságot és az EACEA-t, hogy a 2017. december 31-ig elkészítendő időközi értékelő jelentésébe foglalja bele a program pénzügyi és költségvetési végrehajtásának alapos értékelését, és vonja le a következtetéseket az értékelésből a program jövőbeni céljainak újbóli meghatározása és költségvetési követelményeinek kiigazítása érdekében a következő többéves pénzügyi keretben;

#### *Koordinációs és kommunikációs szempontok*

20. felszólítja a Bizottságot, hogy gyűjtse össze az összes hasznos információt (a program útmutatója, prioritások, ajánlattételi felhívások, jelenleg zajló és lezárult projektek, eredmények és tanulságok, hírlevél) az „Európa a polgárokért” programmal, valamint az összes, az európai polgárság témájához kapcsolódó programmal, intézkedéssel, támogatással és strukturális finanszírozással (pl. európai polgári kezdeményezés és európai önkéntes szolgálat) kapcsolatban egy egyedi, felhasználóbarát kommunikációs portálon (mindent egy helyen biztosító online platform), amely a fogyatékossgal élő személyek számára is elérhető; javasolja, hogy ez a platform alkalmazható legyen a kedvezményezettek elérhetőségi adatait tartalmazó nyilvántartásra, és tegye lehetővé a projektek leírásának elérését és más országbeli partnerek megkeresését;
21. hangsúlyozza, hogy az elutasított pályázatokra kielégítő választ kell adni, közölve az elutasítás okait, különösen ha a pályázatot benyújtó szervezet magyarázatot kér; javasolja annak megfontolását, hogy amennyiben lehetséges, azonosítsák az elutasított hasonló pályázatokból adódó prioritási kérdéseket;
22. rámutat, hogy az „Európa a polgárokért” program egyes célkitűzései hasonlóak az európai polgári kezdeményezés célkitűzéseihez, illetve kiegészítik azokat, különösen az a törekvés, hogy bevonják a polgárokat az Unió tevékenységébe; úgy véli ezért,

hogy következetes kommunikációs stratégiával támogatott közös megközelítés alkalmazására kell törekedni a polgárok szerepvállalására és a részvételi demokráciára vonatkozó uniós politikák kialakítása terén annak érdekében, hogy az Európai Bizottság európai polgárságra vonatkozó minden programját összekapcsolják, esetleg a közvetlen tapasztalatoknak és a helyi szint bevonásának előmozdítása és erősítése révén;

23. kiemeli, hogy el kell készíteni a lehetséges partnerek nyitott jegyzékét minden tagállamban, hogy megkönnyítsék partnerségek kialakítását azok között, akik hozzá akarnak férni az „Európa a polgárokért” programhoz;
24. javasolja továbbá egy online platform létrehozását a polgári szerepvállalás területén működő és a programból részesülő fő szervezetek számára, annak érdekében, hogy a projektek befejezésekor összegyűjtsék a bevált gyakorlatokat, erősítsék a kapacitásokat és növeljék a láthatóságot;
25. felszólítja a Bizottságot, hogy növelje a program ismertségét és jobban tudatosítsa a nyilvánosságban annak célkitűzéseit azáltal, hogy az érdeklődést felkeltő kommunikációs stratégiát folytat az európai polgársággal kapcsolatban – a közösségi hálózatok, rádiós és televíziós reklámok és óriásplakátok segítségével –, a nemzeti kapcsolattartó pontok aktív részvétele révén megerősíti a programban való helyi szerepvállalást, rendszeresen frissíti a tartalmakat, és megpróbál új közönséget – különösen fiatalokat, fogyatékossgal élő, illetve kiszolgáltatott személyeket – megszólítani a részt vevő országokban, főleg azokban, ahol a részvétel aránya alacsonyabb;
26. úgy véli, hogy e programnak népszerűsítene kell az Európai Unióban már létező közvetlen részvételi csatornákat is, mint például az európai polgári kezdeményezést, a polgári fórumokat és a nyilvános konzultációkat annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet a közvetlen részvétel uniós intézményi kereten belüli lehetőségeire;
27. sürgeti azon részt vevő országokat, amelyek még nem jelöltek ki nemzeti kapcsolattartó pontot, hogy ezt mielőbb tegyék meg; javasolja az említett országok, a tagállamok és a Bizottság közötti koordináció és szinergia erősítését;
28. elismeri, hogy a legnagyobb kihívás a jelenlegi ambiciózus célkitűzések elérése a rendelkezésre álló korlátozott mértékű finanszírozás mellett; hangsúlyozza a tagállamok, régiók és helyi önkormányzatok fontosságát a program hatékonyságának és népszerűségének növelésében, többek között a nemzeti kapcsolattartó pontokban rejlő lehetőségek maximalizálásával annak révén, hogy lehetővé teszik számukra a hasonló projektekkel, például az Erasmus +-szal és a Kreatív Európával foglalkozó szervezetekkel való tapasztalatcserét; ösztönzi az EACEA-t, hogy ahol csak lehetséges, mozdítsa elő és növelje az uniós programokkal – mint a Kreatív Európa, az Erasmus+ és az Európai Szociális Alap – alkotott szinergiákat a hatások javítása érdekében;
29. felhívja a Bizottságot, hogy még nagyobb mértékben fokozza az adminisztráció egyszerűsítésére irányuló erőfeszítéseit, tekintettel arra, hogy különösen a kis méretű szervezeteknek esetenként nehéz megfelelniük a formai követelményeknek, és bürokratikus okokból nem szabad őket hátrányosan megkülönböztetni;

30. javasolja, hogy a kommunikációra elkülönített keretet ne az Unió prioritásainak intézményi kommunikációja finanszírozására használják, mint ahogy az a jelenlegi program 12. cikkében szerepel, hanem arra, hogy magát a programot népszerűsítsék a részt vevő országokban, különösen ott, ahol alacsonyabb a részvételi arány;

*A program súlypontja és céljai*

31. a program következő kiadására nézve azt javasolja, hogy a prioritások meghatározásánál tegyék hivatalossá a több évet átfogó megközelítést, és hogy növeljék a szinergiát a programterületek és a program alkotóelemei között; hangsúlyozza, hogy a program struktúrájában eszközölt változtatásokat olyan módon hajtsák végre, hogy megakadályozzák a végfelhasználók összezavarásának, és ezzel a program hatása csökkentésének lehetőségét;
32. üdvözli, hogy az Európai Unió kiemelt figyelmet fordít a polgárokra és a társadalmi szempontokra, ami lehetővé teszi, hogy az uniós intézmények közvetlen párbeszédet folytassanak a civil társadalommal; a program prioritásait illetően hangsúlyozza azon projektek fontosságát, amelyek középpontjában Európa aktuális kihívásai, valamint olyan kérdések állnak, mint a sokféleség, a migráció, a menekültek, a radikalizálódás megelőzése, a társadalmi beilleszkedés növelése, a kultúrák közötti párbeszéd, a finanszírozási problémák kezelése és a közös európai kulturális örökség azonosítása; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a program prioritásai és az európai polgársággal kapcsolatos politikák, illetve az európai polgárok mindennapi élete közötti kapcsolatokat;
33. úgy véli, hogy a programnak a résztvevők szélesebb körét kell elérnie, garantálnia kell a különleges szükségletekkel rendelkező emberek részvételét, elő kell mozdítania a marginalizált és jogfosztott emberek – többek között a migránsok, a menekültek és a menedékkérők – részvételét;
34. úgy véli, hogy a programnak adott esetben olyan meglévő és sikeres alulról építkező kezdeményezésekre kell építenie, mint a testvérvárosi program;
35. hangsúlyozza, hogy – az „Európai emlékezet” programterületen belül – nagy szükség van egy európai identitás kialakítására, amely a múlt mellett a jövő felé is irányul, plurális, kultúrákközi, a migrációs hullámok és a világ egyéb részeiről érkező hatások felé nyitott, és amelynek célja az európai értékeken és az európai világi és szellemi örökségen alapuló közös integráció elérése; hangsúlyozza, hogy fontos arról gondoskodni, hogy a történelem ne megosztó eszköz, hanem lehetőség legyen napjaink kihívásainak a kifinomult értelmezés és kidolgozott, célzott nevelési programok révén történő megválaszolásához; kiemeli az idősebb és fiatalabb generációk közötti tapasztalatcserét lehetővé tevő, generációk közötti projektek ösztönzésének fontosságát;
36. hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell az olyan projekteket, amelyek a polgárokkal folytatott vita többdimenziós megközelítéssel, új stílusban bevezetett új formátumait képviselik;
37. javasolja, hogy a Bizottság évente adjon ki egy olyan összefoglaló jelentést, amely tartalmazza azokat az európai projekt javítására irányuló fő javaslatokat, amelyeket



az „Európa a polgárokért” program által finanszírozott projektek résztvevői hangoztatnak;

38. hangsúlyozza, hogy a programot gazdagítani kell a polgároknak a demokratikus folyamatban és az uniós döntéshozásban való részvételével kapcsolatos javaslatokkal oly módon, amely hozzájárul ahhoz, hogy a polgárok képesek legyenek érvényesíteni a jogait, például a digitális demokrácia megvalósítása révén; ennek megvalósítása érdekében felszólítja az Uniót és a tagállamokat, hogy fellépéseket és politikákat dolgozzanak ki annak érdekében, hogy növeljék az átadható, kritikus és kreatív gondolkodás készségeit, polgáraik digitális jártasságát és médiaműveltségét, a befogadást és a nyitottságot – különösen a gyermekekét és fiatalokét –, hogy ezáltal képesek legyenek tájékozott döntéseket hozni, és pozitívan hozzájárulni a demokratikus folyamatokhoz;
39. rámutat, hogy az EU-hoz csatlakozni kívánó országok részvétele a programban jobb kölcsönös megértést és közelebbi együttműködést eredményez; javasolja, hogy tegyék nemzetközibbé a programot, nevezetesen hívják meg az Európai Szabadkereskedelmi Társulást (EFTA) és az Európai Gazdasági Térség (EGT) összes tagországát, a csatlakozásra váró és a tagjelölt országokat, hogy a projektekre való pályázatokban működjenek együtt az uniós tagállamokkal, valamint nagyobb együttműködésre szólít fel az uniós, a keleti és a déli partnerség országokban és a potenciális tagjelölt országokban működő nem kormányzati szervezetek között annak érdekében, hogy az EU közelebb kerüljön a polgárokhoz; javasolja az Európai Unión belüli és a szomszédos országokban működő szervezetek közötti, az európai értékekkel kapcsolatos együttműködés elősegítését;
40. hangsúlyozza, hogy szükség van a testvérvárosi program fejlesztésére, és összpontosítani kell arra, hogy a rendszert miként lehetne jobban kihasználni, továbbá annak előmozdítására és eredményeire, többek között a pénzügyi erőforrások megfelelő elkülönítésére;
  - o
  - o
  - o
41. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.